

IPARD III PROGRAMI 2. DEĞİŞİKLİK TABLOSU

Bölüm Numarası	Başlık	Sayfa Numarası	Mevcut İfade	Değişiklik Sonrası İfade
3	3.1. Coğrafi Alanın Genel Sosyo-Ekonomik Bağlamı	7	Kırsal Alanların Tanımı Doğal çevreye sahip, nüfusu az olan ve başlıca ekonomik faaliyeti tarım olan yerler genellikle kırsal alanlar olarak kabul edilir. “XI. Beş Yıllık Kalkınma Planı Kırsal Kalkınma Uzmanlık Komitesi Raporu”nda, “kırsal” kavramını tanımlamak için nüfus yoğunluğu, sosyokültürel özellikler ve kurumsal yapı gibi çeşitli değişkenlerin kullanıldığı belirtilmektedir. Literatürde kırsal alan, nüfus, üretim niteliği, doğal çevre ve kültürel yaşam tarzı ile tanımlanmaktadır. Sonuç olarak, kırsal alan aşağıdaki özelliklere göre karakterize edilebilir: ■Doğa ile insan arasındaki yoğun ilişki, ■Dayanışma üzerine kurulu sosyal ilişkilerin varlığı ■Küçük ölçekli yaşam ve üretim ortamının varlığı, ■Kentsel merkezlere uzaklık, ■Düşük nüfus yoğunluğu, ■Tarımsal faaliyetlerin (bitkisel üretim ve hayvancılık) başlıca faaliyetler olması, ■Gelişmiş iş bölümü ve uzmanlaşmanın olmaması, ■Köy temelli yerleşim ve kültürün varlığı. Günümüzde mekansal istatistikler için kullanılan kırsal alan tanımları, nüfus eşiği ve idari statü kriterlerine dayanmaktadır. TURKSTAT'ın nüfus eşiği kriterine göre kırsal-kentsel tanımına göre, nüfusu 20.001 ve üzeri olan yerleşim yerleri “kentsel”, nüfusu 20.000 ve altı olan yerleşim yerleri ise “kırsal” alanlar olarak tanımlanmaktadır. Bu tanıma göre, 2012 verilerine göre Türkiye'nin toplam nüfusunun %27,7'si ve mevcut IPARD illerinin nüfusunun %18,3'ü kırsal alanlarda yaşamaktadır. 12 Kasım 2012	Kırsal Alanların Tanımı Adres Bazlı Nüfus Kayıt Sistemi (ABPRS) sonuçlarına göre, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yıllık olarak elde edilen yerleşim yeri düzeyindeki nüfus istatistikleri “İstatistik Bölgesi, İl ve İlçe Merkezleri, Kasaba ve Köyler, Kentsel ve Kırsal vb.” olarak sınıflandırılmaktadır. Bu bağlamda, Devlet Planlama Organizasyonu tarafından 1982 yılında yayınlanan “Türkiye için Kentsel Eşik Araştırması Kentsel Tanımı” ve TURKSTAT tarafından üretilen istatistikler, bu çalışmada yapılan kentsel-kırsal tanıma dayanmaktadır. Bu kentsel-kırsal sınıflandırma, 2012 yılında yürürlüğe giren 6360 sayılı Kanun gibi yasal düzenlemeler nedeniyle idari bölüm yapısındaki değişikliklerden önemli ölçüde etkilenmiştir. Bu nedenle, Cumhurbaşkanlığı tarafından 2019-2023 için hazırlanan 11. Kalkınma Planı ile, hem ulusal hem de uluslararası ihtiyaçları dikkate alacak şekilde kentsel-kırsal tanımların revize edilmesi sorumluluğu TURKSTAT'a verilmiştir. Bu çerçevede, İçişleri Bakanlığı'nın sorumluluğunda olan Mekansal Adres Kayıt Sistemi'nin (SARS) devreye girmesiyle, TURKSTAT tarafından istatistiklerin üretilmesi için gerçek kentsel-kırsal yapıyı daha doğru yansıtan bir sınıflandırma yapılmıştır. Yeni kentsel-kırsal tanımı, mahalle-köy düzeyinde üç sınıftan oluşmaktadır. Bu yeni “yoğun kentsel, orta yoğunlukta kentsel ve kırsal” sınıflandırması ile uluslararası standartlara uygun sürdürülebilir bir yapı geliştirilmesi ve bu düzeyde istatistiklerin üretilmesi amaçlanmaktadır. Sınıflandırma, Avrupa İstatistik Ofisi tarafından geliştirilen “Kentleşme Derecesi (DEGURBA)”ne dayanmaktadır ve SASRS ve ABPRS veri kaynakları olarak kullanılmaktadır.

		tarihinde yayınlanan ve 30 Mart 2014 tarihinde yürürlüğe giren “On Dört İlde Büyükşehir Belediyeleri ve Yirmi Yedi İlçenin Kurulması ve Bazı Kanun ve Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile yapılan yapısal değişikliklerin ardından, kırsal nüfus (81 il için) %11,2'ye düşmüştür. Kırsal nüfustaki %16,5'lik azalma, kırsal alanlardan kentsel alanlara göçün bir sonucu gibi görünse de, aslında en küçük yerleşim yerlerinin statüsünün değişmesinden kaynaklanmaktadır. 6360 sayılı Kanun'un ardından, şehirlerin ve köylerin idari yapılarında büyük değişiklikler meydana geldiğinde, birçok yerleşim yeri daha üst bir idari yapıya dönüştü; örneğin, büyükşehirlerde artık idari yapısı köy statüsünde olan bir yerleşim yeri bulunmamaktadır. IPARD Programının hedeflerine uygun olarak uygulanabilirliği sağlamak amacıyla, kırsal alanlar şu şekilde tanımlanacaktır: 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla nüfusu 20.000'den az olan yerleşim yerleri. Şu anda, TURKSTAT tarafından nüfus dışındaki farklı parametreleri de içeren, hata payı daha düşük ve daha kapsayıcı yeni bir kırsal alan tanımı yapılacağı bilinmektedir.	(Listeye https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=95&locale=tr adresinden ulaşılabilir.) IPARD Programının hedeflerine uygun olarak uygulanabilirliği sağlamak amacıyla, kırsal alanlar şu şekilde tanımlanacaktır: IPARD Programında kırsal alanların tanımı, TURKSTAT tarafından yürütülen “Kırsal-Kentsel Tanımın Revizyonu” çalışmasından alınmıştır. Bu çalışmaya göre, yerleşim yerleri 3 sınıfa ayrılmaktadır: kentsel, orta yoğunluklu kentsel ve kırsal. IPARD Programında, “kırsal” tanımına giren yerleşim yerleri kırsal alanlar olarak tanımlanmaktadır. 31 Aralık 2022 tarihli nüfus ve nüfus yoğunluğu verileri, IPARD III Programının kapanış tarihine kadar sabit olarak kullanılacaktır ve güncellemeler dikkate alınmayacaktır. Çalışmanın hesaplama yöntemi aşağıda özetlenmiştir: Kentsel-kırsal sınıflarının belirlenmesinde kullanılan 1 km²'lik nüfus gridleri, toplama yöntemi kullanılarak oluşturulmuştur. Toplama yöntemi için, ABPRS sonuçları ve Mekansal Adres Kayıt Sistemi verileri eşleştirilerek koordineli nüfus (hane halkı nüfusu) verileri elde edilmiştir. Koordineli nüfus noktaları ve 1 km²'lik gridler elde edildikten sonra, nüfus noktaları mekansal olarak kesiştiği gridlere toplanmıştır. Böylece, her 1 km² için toplam nüfus elde edilmiştir. Kentsel-kırsal sınıflandırması için grid nüfuslarına göre belirlenen iki eşik değeri kullanılmıştır. Birincisi, her bir gridin nüfusu; ikincisi ise bu nüfus koşulunu karşılayan ve birbirine coğrafi olarak komşu olan gridlerin oluşturduğu kümenin nüfusudur. Eşik değerleri uygulandıktan sonra gridler üç sınıfa ayrılmıştır: Şehir Merkezi Gridleri: Her bir gridin nüfusu 1 500'den fazla olmalı ve bu gridlerin oluşturduğu kümenin toplam nüfusu 50 000'den fazla olmalıdır. Kentsel Küme Gridleri: Her bir gridin nüfusu 300'den fazla olmalı ve bu gridlerin oluşturduğu kümenin toplam nüfusu
--	--	---	--

				5.000'den fazla olmalıdır. Kırsal Gridler: Bu sınıf, Kentsel Merkez ve Kentsel Küme koşullarını karşılamayan diğer gridleri içerir. Grid düzeyinde kentleşme derecesi belirlendikten sonra, yerleşim sınıflandırması için mahalle ve köy düzeyi kullanılmıştır. Her yerleşimde yaşayan nüfusun en az %50'si şehir merkezi gridlerinde bulunuyorsa, bu yerleşim Yoğun Kentsel olarak sınıflandırılır; nüfusun %50'sinden fazlası kırsal gridlerde bulunuyorsa, Kırsal olarak sınıflandırılır ve bu koşulu karşılamayan yerleşimler Orta Yoğunlukta Kentsel olarak sınıflandırılır. Bu tanıma göre, "kırsal" olarak sınıflandırılan tüm yerleşim yerleri "Kırsal Alanlar" tanımının kapsamına girecektir.
7.	7.1. Yıllar İtibariyle Euro Olarak IPARD Fonlarına Maksimum AB Katkısı* 7.2. Her bir Tedbir İçin Finansal Plan, Euro Olarak, 2021-2027 7.3. Tedbir Bazında Bütçe 7.4. İzleme Amaçlı Euro Olarak 2021-2027 Yıllarında Tedbir Bazında AB Katkısı Bütçesi (EURO)	105	Mevcut Finansal Tablolar	Değişiklik Yapılmış Finansal Tablolar

8.3.	7.5 Tedbir Bazında AB Katkısının Oranı 8.3.1.12. Gösterge Niteliğinde Bütçe 8.3.2.12. Gösterge Niteliğinde Bütçe 8.3.3.12 Gösterge Niteliğinde Bütçe 8.3.4.11 Gösterge Niteliğinde Bütçe 8.3.5.26 <i>Gösterge Niteliğinde Bütçe</i> 8.3.6.12 Gösterge Niteliğinde Bütçe 8.3.7.12 <i>Gösterge</i>			
------	--	--	--	--

	Niteliğinde Bütçe			
M1 -TARIMSAL İŞLETMELERİN FİZİKİ VARLIKLARINA YÖNELİK YATIRIMLAR				
8	8.3.1.10 Seçim Kriterleri	131	1) Başvuru, mevcut aktif tarım işletmelerinin modernizasyonunu içeriyorsa (20 puan)	1) Başvuru, mevcut aktif tarım işletmelerinin modernizasyonunu içeriyorsa (20 puan) Uygun harcamaların toplam tutarı; (15 puan) -Süt, kırmızı et ve yumurta sektörü için; 400.000 Avro'dan fazla: 0 puan 300.000 ile 400.000 (dahil) Avro arasında: 5 puan 200.000 ile 300.000 (dahil) Avro arasında: 10 puan 200.000 EUR'ya eşit veya daha az: 15 puan Kanatlı sektöründe broyler ve hindi için: 200.000 Avro'dan fazla: 0 puan 150.000 ile 200.000 (dahil) Avro arasında: 5 puan 100.000 ile 150.000 (dahil) Avro arasında: 10 puan 100.000 EUR'ya eşit veya daha az: 15 puan -Kanatlı sektöründe kazlar için: 100.000 Avro'dan fazla: 0 puan 60.000 ile 100.000 (dahil) Avro arasında: 5 puan 25.000 ile 60.000 (dahil) Avro arasında: 10 puan 25.000 EUR'ya eşit veya daha az: 15 puan

			2) Eğer yatırım organik tarım içeriyorsa (10 points) 3) Başvuru sahibi yatırım uygulama alanı sahibi ise (15 puan) 4) Başvuru sahibi IPARD Programı kapsamında sözleşme imzalamamışsa (15 Puan) 5) Başvuru sahibi veya yasal temsilcisi (tüzel kişiler için) kadın ise (10 puan) 6) Başvuru sahibinin gerçek kişi veya üretici örgütü ya da hakim ortağı üretici örgütü olan tüzel kişi olması halinde (20 puan) 7) Yatırım yenilenebilir enerji üretimini içeriyorsa (10 puan)	2) Eğer yatırım organik tarım içeriyorsa Başvuru sahibinin başvurduğu sektörde organik tarım sertifikası varsa (10 points) 3) Başvuru sahibi yatırım uygulama alanı sahibi ise (15 puan) 4) Başvuru sahibi IPARD Programı kapsamında sözleşme imzalamamışsa (20 15 points) 5) Başvuru sahibi veya yasal temsilcisi (tüzel kişiler için) kadın ise (10 puan) 6) Başvuru sahibinin gerçek kişi veya üretici örgütü ya da hakim ortağı üretici örgütü olan tüzel kişi olması halinde (20 puan) 7) Yatırım yenilenebilir enerji üretimini içeriyorsa (10 puan)
8	8.3.1.11 Destek Oranı ve AB Katkısı	131	Proje başına uygun yatırımların toplam değeri için minimum ve maksimum sınırlar sırasıyla 5.000 Avro ve 500.000 Avro'dur (kümes hayvanları için üst sınır 250.000 Avro, kaz çiftlikleri için üst sınır 125.000 Avro'dur).	Proje başına uygun yatırımların toplam değeri için minimum ve maksimum sınırlar 5.000 Avro, 20.000 Avro ve 500.000 Avro'dur (süt ve kırmızı et için üst sınır 750.000 avro, kümes hayvanları için üst sınır 250.000 Avro, kaz çiftlikleri için üst sınır 125.000 Avro'dur).
M3-TARIM VE BALIKÇILIK ÜRÜNLERİNİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI İLE İLGİLİ FİZİKİ VARLIKLARA YÖNELİK YATIRIMLAR				
8	8.3.2.7.1 Desteklenen işletme ve üretici kuruluş türleri	142	Ek I'deki KOBİ tanımına girmeyen, ancak 750'den az çalışanı olan veya yıllık cirosu 500.000.000 TRY'yi aşmayan ve atık arıtımına yatırım yapmak isteyen işletmeler destek kapsamına dahil edilebilir.	-
8	8.3.2.7.3 Ulusal Standartlar/AB Standartları	142	Son ödeme tarihinden en geç önce, tüm işletme çevre koruma, halk sağlığı, hayvan refahı ve iş güvenliği ile ilgili yürürlükteki ilgili ulusal standartlara uymak zorundadır.	Tüm işletme, çevre koruma, halk sağlığı, hayvan refahı ve iş güvenliği ile ilgili yürürlükteki ulusal standartları sağlamalıdır. Yeni işletmeler için son ödemeden önce, mevcut işletmeler için ise başvuru aşamasında, çevre koruma, halk sağlığı, hayvan refahı ve iş güvenliği

			En geç son ödeme tarihinden önce, desteklenen yatırım, yatırım için geçerli olan ilgili AB standartlarını karşılamalıdır. Bu tedbir kapsamında desteklenen sektörler ile ulusal standartlar/AB standartları arasındaki ilişki, ilgili ulusal standartları tanımlayan Ek III'te verilmiştir. Kolektif yatırım, yasal olarak kurulmuş bir kuruluş tarafından üyeleri adına gerçekleştiriliyorsa, ulusal standartlar bu kuruluşun varlıklarına uygulanır ve bu kuruluşun her bir katılımcısı/üyesinin sahip olduğu varlıklara uygulanmaz. Başvurunun IPARD Ajansına sunulmasından önce, ilgili ulusal veterinerlik ve çevre yetkilileri, (i) yararlanıcıların işletmelerinin ulusal ilgili standartlara ve (ii) yatırıma uygulanabilir ilgili AB standartlarına projenin sonunda ulaşıp ulaşılmayacağını değerlendirmelidir.	konularında yürürlükteki ilgili ulusal standartlara tüm işletmenin uyması zorunludur. En geç son ödeme tarihinden önce, desteklenen tüm yatırımlar, yatırım için geçerli olan ilgili AB standartlarını karşılamalıdır. Bu tedbir kapsamında desteklenen sektörler ile ulusal standartlar/AB standartları arasındaki ilişki, ilgili ulusal standartları tanımlayan Ek III'te verilmiştir. Kolektif yatırım, yasal olarak kurulmuş bir kuruluş tarafından üyeleri adına gerçekleştiriliyorsa, ulusal standartlar bu kuruluşun varlıklarına uygulanır ve bu kuruluşun her bir katılımcısının/üyesinin sahip olduğu varlıklara uygulanmaz. Başvurunun IPARD Ajansına sunulmasından önce, ilgili ulusal veterinerlik ve çevre yetkilileri, (i) yararlanıcıların işletmelerinin ulusal ilgili standartlarını ve (ii) yatırıma uygulanacak ilgili AB standartlarının proje sonunda karşılanıp karşılanmayacağını değerlendirmelidir.
8	8.3.2.10 Selection criteria	149	1) Yatırım tutarı 500.000 Avro'dan az ise (15 Puan)	1) Yatırım tutarı 500.000 Avro'dan az ise (15 Puan) Uygun harcamaların toplam tutarı (15 Puan); -Süt, et ve yumurta işleme için; 1.500.000 Avro'dan fazla: 0 puan 1.000.000 ile 1.500.000 Avro arasında: 5 puan 500.000 ile 1.000.000 Avro arasında: 10 puan 500.000 Avro'ya eşit veya daha az: 15 Puan -Süt toplama merkezleri; 600.000 Avro'dan fazla: 0 puan 400.000 ile 600.000 Avro arasında: 5 puan 200.000 ila 400.000 Avro arasında: 10 puan - Eşit veya 200.000 Avro'dan az: 15 puan

			2) Başvuru sahibi mevcut bir işletme ise (20 puan) 3) Başvuru sahibi bir üretici örgütü veya çoğunluk hissedarı bir üretici örgütü olan tüzel kişilik ise (15 puan) 4) Yatırım enerji tasarrufu önlemleri, yenilenebilir enerji üretimi, atık yönetimi (atık arıtma, atık geri kazanımı/yeniden kullanımı), atık su arıtımı veya yatırım döngüsel ekonomi tipi ise (20 puan) 5) Yatırım organik üretimi içeriyorsa (20 puan) 6) Başvuru sahibi (gerçek kişi ise kendisi, tüzel kişiliklerde tüzel kişiliği temsil etme ve bağlayıcı karar alma yetkisine sahip kişi) kadın ise (10 puan)	-Meyve ve sebzeler; 750.000 Avro'dan fazla: 0 puan 500.000 ile 750.000 Avro arasında: 5 puan 250.000 ile 500.000 Avro arasında: 10 puan - Eşit veya 250.000 Avro'dan az: 15 puan -Balık işleme; 1.000.000 Avro'dan fazla: 0 puan 750.000 ile 1.000.000 Avro arasında: 5 puan 500.000 ile 750.000 Avro arasında: 10 puan 500.000 Avro'ya eşit veya daha az: 15 puan 2) Başvuru sahibi mevcut bir işletme ise (20 puan) Başvuru sahibi IPARD Programı kapsamında sözleşme imzalamamışsa (20 Puan) 3) Başvuru sahibi bir üretici örgütü veya çoğunluk hissedarı bir üretici örgütü olan tüzel kişilik ise (15 puan) 4) Yatırım enerji tasarrufu önlemleri, yenilenebilir enerji üretimi, atık yönetimi (atık arıtma, atık geri kazanımı/yeniden kullanımı), atık su arıtımı veya yatırım döngüsel ekonomi tipi ise (20 puan) 5) Yatırım organik üretimi içeriyorsa (20 puan) Başvuru sahibinin ilgili sektörde organik tarım sertifikası varsa (20 Puan) 6) Başvuru sahibi (gerçek kişi ise kendisi, tüzel kişiliklerde tüzel kişiliği temsil etme ve bağlayıcı karar alma yetkisine sahip kişi) kadın ise (10 puan)
M5-YEREL KALKINMA STRATEJİLERİNİN UYGULANMASI - LEADER YAKLAŞIMI				
8	8.3.4.7.3 Küçük Projeler	186	Küçük projeler, IPARD hibesi 5.000 Avro'ya kadar olan projeler olarak kabul edilir. Bu projeler, sosyal ve kültürel dernekler, spor kuruluşları, üretici örgütleri veya belediyeler	Küçük projeler, IPARD hibesi (toplam kamu desteği) 5.000 10.000 Avro'ya kadar olan projeler olarak kabul edilir. Bu projeler, sosyal ve kültürel dernekler, spor kuruluşları,

			gibi yerel topluluğun yararına olan kolektif nitelikteki projelerdir. Diğer ortaklar veya bağışçılar küçük projeye katkıda bulunursa, bütçe 5.000 Avro'yu aşabilir.	üretici örgütleri veya belediyeler gibi yerel topluluğun yararına olan kolektif nitelikteki projelerdir. Diğer ortaklar veya bağışçılar küçük projeye katkıda bulunursa, bütçe 5.000 10.000 Avro'yu aşabilir.
M7- ÇİFTLİK FAALİYETLERİNİN ÇEŞİTLENDİRİLMESİ VE İŞ GELİŞTİRME				
8	8.3.6.9 Seçim Kriterleri	212	1) Yenilenebilir enerji üretimi ve teknolojilerini içeren yatırımlar (10 puan) 2)Dağlık alanlara yapılan yatırımlar (15 puan) 3)Başvuru sahibi kadınsa (15 puan) 4)Başvuru sahibi olarak genç çiftçi (15 puan) 5)Başvuru sahibi üretici örgütü ise (15 puan) 6) Yerel kırsal kalkınma stratejisi ve/veya belediyelerin ve temel hizmetlerinin geliştirilmesine yönelik plan kapsamında uygulanan projeler (10 puan) 7)Başvuru sahibi daha önce IPARD Programı kapsamında sözleşme imzalamamışsa (20 puan)	1) Yenilenebilir enerji üretimi ve teknolojilerini içeren yatırımlar (10 puan) 2) Dağlık alanlara veya orman köylerine yapılan yatırımlar (15 puan) 3)Başvuru sahibi olarak kadınsa(15 puan) 4)Başvuru sahibi olarak genç çiftçi (15 puan) 5)Başvuru sahibi üretici örgütü ise (15 puan) 6) Yerel kırsal kalkınma stratejisi ve/veya belediyelerin ve temel hizmetlerinin geliştirilmesine yönelik plan kapsamında uygulanan projeler (10 puan) 7)Başvuru sahibi daha önce IPARD Programı kapsamında sözleşme imzalamamışsa (20 puan)